

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/88/2023
Identifikačné číslo spisu:	4421200369
Dátum vydania rozhodnutia:	28.08.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Adamcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:4421200369.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne: U. X., nar. I., bytom P., právne zastúpená spoločnosťou JUDr. Ema Zacharová, advokát, s. r. o., so sídlom Forgáchova bašta 7, Nové Zámky, IČO: 47 237 023, za ktorú koná konateľka a advokátka JUDr. Ema Zacharová, proti žalovanej: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Račianska 71, Bratislava, IČO: 00 166 073, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 6C/5/2021, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 28. septembra 2022 sp. zn. 25Co/13/2022, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Nitre z 28. septembra 2022 sp. zn. 25Co/13/2022 z r u š u j e a v e c m u vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nové Zámky (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) medzitýmnym rozsudkom z 19. novembra 2021 č. k. 6C/5/2021-243 v konaní o náhradu škody rozhodol tak, že základ nároku žalobkyne uplatnený jej žalobou je daný a žaloba čo do jej základu je dôvodná (výrok I.). Zároveň rozhodol, že o výške nároku žalobkyne súd rozhodne v konečnom rozsudku (výrok II.).

1.1. Žalobkyňa sa žalobou domáhala voči žalovanej náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zodpovednosti štátu za škodu“ alebo „zák. č. 514/2003 Z. z.“), ktorá jej mala byť spôsobená tým, že bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony nezákonným rozhodnutím súdu, a to rozsudkom Okresného súdu Nitra č. k. 11Ps/2/2006-40 z 12. 04. 2006, o zrušení ktorého sa následne neúspešne pokúšala v konaniach Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 17Ps/8/2010 a sp. zn. 7Ps/9/2012, pričom so žalobou na navrátenie spôsobilosti na právne úkony bola úspešná až v konaní sp. zn. 7Ps/3/2014, ktorým zároveň bolo rozhodnutie o pozbavení jej osoby na spôsobilosti na právne úkony zrušené z dôvodu, že nikdy neboli dôvody na jeho vydanie, a teda boli porušené jej základné práva a slobody, pričom sa domáhala náhrady škody pozostávajúcej z náhrady nemajetkovej ujmy, ušlého zisku i hotovej škody. Tvrdila, že orgánmi, ktoré jej spôsobili škodu sú

Okresný súd Nitra rozsudkom č. k. 11Ps/2/2006-40 z 12. 04. 2006 a Okresný súd Nové Zámky rozsudkami č. k. 17Ps/8/2010-82 z 31. 01. 2011 a č. k. 7Ps/9/2012-36 zo 14. 01. 2013, keď až po 12-tich rokoch sa potvrdilo, že nikdy nebol dôvod na jej pozbavenie spôsobilosti na právne úkony úplne. Rozsudok, ktorým bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony úplne, ako aj následné rozhodnutia súdu, ktorými boli zamietnuté jej návrhy na navrátenie spôsobilosti, boli nezákonnými, súd celé roky postupoval a konal nezákonne, keď konal bez jej prítomnosti a udržiaval nezákonný stav, počas ktorého bolo zasahované do jej základných práv a slobôd.

1.2. Súd prvej inštancie zistil, že rozsudkom Okresného súdu Nitra č. k. 11Ps/2/2006-40 z 12. 04. 2006 bola žalobkyňa pozbavená spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu a jej matka L. X. bola ustanovená za jej opatrovníčku. V dôvodoch tohto rozsudku súd uviedol, že vo veci bol ustanovený znalec z odboru psychiatrie, ktorý v záveroch svojho posudku uviedol, že diagnostikoval u žalobkyne závažnú poruchu osobnosti na hranici psychózy, ktorá sa prejavuje neadekvátnym správaním, zlepšenie jej zdravotného stavu nemožno očakávať a bude si vyžadovať chránené prostredie, nie je schopná fungovať samostatne a svojím konaním by mohla ohroziť seba a aj svoje okolie. Zo znaleckého posudku MUDr. Kataríny Romsauerovej č. 08/2006 z 23. 02. 2006 vyplýva, že znalkyňa nedoporučila žalobkyňu zbaviť spôsobilosti na právne úkony úplne, ale doporučila, aby bola pozbavená spôsobilosti nakladať s finančnými prostriedkami a majetkom. Z rozsudku Okresného súdu Nové Zámky č. k. 7Ps/3/2014-230 z 13. 06. 2016 vyplýva, že žalobkyňa sa v tomto konaní domáhala navrátenia svojej spôsobilosti na právne úkony, pričom jej návrh bol právoplatne zamietnutý. Z uznesenia Krajského súdu v Nitre č. k. 8Co/57/2016-255 z 10. 11. 2016 vyplýva, že žalobkyňa sa v tomto konaní domáhala navrátenia svojej spôsobilosti na právne úkony, pričom jej návrh bol právoplatne zamietnutý. Z rozsudku Okresného súdu Nové Zámky č. k. 7Ps/3/2014-312 z 22. 01. 2018 vyplýva, že ním bol zrušený rozsudok Okresného súdu Nitra č. k. 11Ps/2/2006-40 z 12. 04. 2006 s tým, že vôbec neboli splnené podmienky na jeho vydanie a žalobkyňa bola obmedzená na svojej spôsobilosti na právne úkony v rozsahu nakladania s finančnými prostriedkami, hnutelným a nehnuteľným majetkom, a to od 18. 05. 2006 do 22. 05. 2015. V dôvodoch súd konštatoval, že na základe vykonaného znaleckého dokazovania zistil, že v roku 2006 postačovalo obmedzenie spôsobilosti žalobkyne na majetkových záležitostiach, pretože nebola zistená žiadna duševná porucha v zmysle psychózy, ale len porucha osobnosti, ktorá nemohla byť dôvodom na jej úplné pozbavenie spôsobilosti na právne úkony. Prihliadol tiež na skutočnosť, že MUDr. Katarína Romsauerová vo svojom znaleckom posudku č. 08/2006 z 23. 02. 2006 uviedla, že nedoporučuje žalobkyňu zbaviť spôsobilosti na právne úkony úplne, ale doporučuje, aby bola pozbavená spôsobilosti nakladať s finančnými prostriedkami a majetkom, pretože žalobkyňa je schopná sama sa o seba postarať v rámci všetkých bazálnych činností, nepotrebuje celodennú starostlivosť, vie si vybaviť osobné veci, nie však týkajúce sa finančných záležitostí.

1.3. Po právnej stránke súd prvej inštancie rozsudok odôvodnil ustanoveniami § 46 ods. 1, ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, § 3, § 6 zákona č. 514/2003 Z. z. § 249 Civilného mimosporového poriadku (zákon číslo 161/2015 Z. z., ďalej len „CMP“), § 214 Civilného sporového poriadku (zákon číslo 160/2015 Z. z., ďalej len „CSP“). V odôvodnení poukázal na podmienky vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánom vykonávajúcim verejnú moc. Základnou podmienkou je, aby bola škoda spôsobená pri výkone verejnej moci orgánom, ktorý vykonáva verejnú moc, druhým predpokladom je vznik škody alebo nemajetkovej ujmy a tretím predpokladom je existencia príčinnej súvislosti. Dôkazné bremeno na preukázanie splnenia týchto predpokladov znáša poškodený a ak ich preukáže, štát sa svojej zodpovednosti nemôže zbaviť. Poukázal na ustanovenie § 249 CMP, podľa ktorého, ak sú dôvody na zmenu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony alebo na navrátenie spôsobilosti na právne úkony, súd rozsudkom skôr vydaný rozsudok zmení alebo zruší. Súd rozsudok zruší aj vtedy, ak zistí, že na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony neboli dôvody. Vzhľadom k tomu, že medzi stranami bolo sporné, či sú alebo nie sú splnené zákonné náležitosti pre vznik zodpovednosti na náhradu škody, rozhodol súd prvej inštancie medzitýmnym rozsudkom a dôvodil, že podľa jeho názoru náležitosti pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú žalobkyňu sú dané. Vychádzal z uznesenia Krajského súdu v Nitre č. k. 8Co/57/2016-255 z 10. 11. 2016, v ktorom odvolací súd rozhodoval o odvolaní vo veci Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 7Ps/3/2014 o vrátení spôsobilosti žalobkyne na právne úkony a o zrušení rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 11Ps/2/2006-

40 z 12. 04. 2006, ktorým bola žalobkyňa pozbavená spôsobilosti na právne úkony. V tomto konaní bolo právoplatne rozhodnuté, že podmienky na zbavenie spôsobilosti žalobkyne nikdy neboli splnené, a preto bol rozsudok Okresného súdu Nitra č. k. 11Ps/2/2006-40 zrušený.

1.4. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že práve rozsudok Okresného súdu Nové Zámky č. k. 7Ps/3/2014-312 z 22. 01. 2018 je rozhodnutím, ktorým bolo zrušené rozhodnutie z dôvodu nezákonnosti príslušným orgánom. Ustanovenie § 249 ods. 2 CMP v spojení s ustanovením § 3 a § 232 CMP zveruje rozhodovanie o zrušení rozsudku súdu o pozbavení spôsobilosti na právne úkony miestne príslušnému okresnému súdu (v danom prípade Okresnému súdu Nové Zámky) v prípade, že nikdy na pozbavenie spôsobilosti neboli dôvody, ktorú skutočnosť súd v uvedenom rozsudku konštatoval. Jedinou možnosťou žalobkyne, ako sa domôcť satisfakcie za evidentne nesprávne rozhodnutie súdu, je žaloba o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Je nesporné, že žalobkyňi rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 11Ps/2/2006 bola spôsobená škoda, a to prinajmenšom v tom, že utrpela nemajetkovú ujmu. Predmetné nezákonné rozhodnutie nepochybne zasiahlo do základných ústavných práv žalobkyne, uvedených v čl. 12 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky.

1.5. Výška nemajetkovej ujmy, prípadne i výška materiálnej škody, bude predmetom ďalšieho dokazovania. Zároveň dodal, že je nepochybné, že je daná i príčinná súvislosť medzi vznikom škody a vydaním nezákonného rozhodnutia súdu, pretože nebyť toho, že rozsudkom Okresného súdu Nitra č. k. 11Ps/2/2006-40 z 12. 04. 2006, ktorým bola žalobkyňa úplne pozbavená spôsobilosti na právne úkony, hoci mala byť na nich iba obmedzená, nebola by jej vznikla škoda. Ďalšie rozsudky Okresného súdu Nové Zámky (č. k. 17Ps/8/2010-82 z 31. 01. 2011 a č. k. 7Ps/9/2012-36 zo 14. 01. 2013) nikdy zrušené neboli, a preto z nich nemohol ani pre základ nároku žalobkyne vyplývať žiaden nárok na to, aby bolo možné rozsudky v týchto konaniach vydané považovať za nezákonné v zmysle ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozsudkom z 28. septembra 2022 sp. zn. 25Co/13/2022, rozhodujúc o podanom odvolaní žalovanej, medzitýmny rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (výrok I.) a vyslovil, že o náhrade trov konania bude rozhodnuté v konečnom rozhodnutí (výrok II.).

2.1. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie, jednotlivé dôkazy správne vyhodnotil a vec aj správne právne posúdil. Zároveň konštatoval, že súd prvej inštancie rozsudok aj v dostatočnej miere a správne, tak po právnej ako aj skutkovej stránke odôvodnil, za splnenia podmienok uvedených v ustanovení § 220 CSP, s ktorým odôvodnením sa v plnom rozsahu stotožnil, a preto na správnosť týchto dôvodov podľa § 387 ods. 2 CSP iba poukázal.

2.2. V preskúmvanej veci súd prvej inštancie správne aplikoval na daný prípad zákon č. 514/2003 Z. z. a správne posudzoval zodpovednosť štátu ako zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Nebola spornou skutočnosť, že žalobkyňa bola rozhodnutím súdu (sp. zn. 11Ps/2/2006) úplne pozbavená spôsobilosti na právne úkony. V dôsledku tohto rozhodnutia bola pozbavená rodičovských práv, dcéra sa jej odcudzila, nakoľko bola zverená do starostlivosti jej matke, ktorá jej bránila v stretávaní sa s dcérou, žalobkyňa bola umiestnená do ústavu medzi ľuďmi s vážnymi psychickými problémami a postihnutiami. V konaní, v ktorom súd rozhodoval o pozbavení jej spôsobilosti na právne úkony ju vôbec nevypočul, nerešpektoval plne závery ani znaleckého posudku, v ktorom MUDr. Romsauerová neodporučila pozbaviť žalobkyňu úplne spôsobilosti na právne úkony. Jej návrhy na vrátenie spôsobilosti boli zo strany súdu neakceptované (sp. zn. 17Ps/8/2010, 7Ps/9/2012, 11Ps/19/2013). Až rozhodnutím súdu sp. zn. 7Ps/3/2014 z 22. 01. 2018 Okresný súd Nové Zámky zrušil rozsudok Okresného súdu Nitra č. k. 11Ps/2/2006-40, ktorý nadobudol právoplatnosť 18. 05. 2006 z dôvodu, že vôbec neboli splnené podmienky na jeho vydanie. Vzhľadom na uvedené, podmienky § 6 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. boli splnené, t. j. že právoplatné rozhodnutie o úplnom zbavení spôsobilosti žalobkyne na právne úkony (sp. zn. 11Ps/2/2006) bolo zrušené z dôvodu, že nemalo byť vôbec vydané a rozhodnutie bolo vydané orgánom na to príslušným (súdom). Tým je založené právo žalobkyne na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím (§ 6 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z.).

2.3. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že nezákonným rozhodnutím, ktorým bola žalobkyňa bezdôvodne úplne zbavená spôsobilosti na právne úkony, jej mohla vzniknúť tak škoda, ako aj nemajetková ujma. Taktiež sa stotožnil so záverom, že je daná i príčinná súvislosť medzi vznikom škody a nezákonným rozhodnutím, nakoľko ak by nezákonné rozhodnutie (sp. zn. 11Ps/2/2006) nebolo vydané, nebola by žalobkyňa úplne pozbavená spôsobilosti na právne úkony, mohla by mať súkromný, rodinný, verejný a spoločenský život, aj keď možno v obmedzenej miere. Je preto nepochybné, že týmto rozhodnutím mohla žalobkyni vzniknúť tak majetková, ako aj nemajetková ujma. V danom prípade však o výške tak majetkovej škody, ako aj náhrady nemajetkovej ujmy bude súd prvej inštancie rozhodovať v ďalšom konaní.

2.4. Pokiaľ žalovaná v odvolaní namietala rozhodnutie súdu medzitýmnym rozsudkom, odvolací súd poznamenal, že v danom prípade sa žalobkyňa domáha náhrady škody a nemajetkovej ujmy, preto bolo účelné a efektívne rozhodnúť, či na tento nárok (bez ohľadu na jeho výšku) má daný nárok, či žaloba bola podaná dôvodne, čo do jej podstaty a základu. Zhodne dospel k záveru, že nárok žalobkyne na náhradu škody a nemajetkovej ujmy je čo do jeho základu dôvodný. Pokiaľ žalovaná v podanom odvolaní poukazovala na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/80/2007, v ktorom sa uvádza, že predpokladom použitia medzirozsudku je deliteľnosť predmetu konania, v danom prípade táto podmienka splnená bola, nakoľko bolo možné a účelné najskôr rozhodnúť o samotnom nároku žalobkyne a v ďalšom konaní a zaoberať jej výškou. Námietku žalovanej preto vyhodnotil ako účelovú a nedôvodnú.

2.5. Odvolací súd sa nestotožnil ani s námietkou odvolateľky, že vo výroku absentuje presná špecifikácia, vo vzťahu ku ktorému nezákonnému rozhodnutiu je daná zodpovednosť žalovanej za škodu spôsobenú žalobkyni. K tejto námietke iba poznamenal, že tak z podanej žaloby, ako aj z priebehu celého konania jednoznačne bolo jasné, že nezákonným rozhodnutím je rozhodnutie, ktorým súd úplne pozbavil žalobkyňu spôsobilosti na právne úkony (sp. zn. 11Ps/2/2006), ktoré rozhodnutie bolo následne zrušené súdom (sp. zn. 7Ps/3/2014). Pokiaľ dovolateľka vytýkala súdu prvej inštancie predbežné právne posúdenie veci, ktoré súd riadne nevykonával, iba poukázal už na ustálenú súdnu prax a rozhodnutia vyšších súdnych autorít. Preto námietka absencie, resp. nedodržania ustanovenia § 181 CSP, aj keby bola dôvodná, nebola by spôsobilá mať za následok tzv. zmätočnosťnú vadu, t. j. porušenie základných zásad súdneho konania a teda porušenia práva na spravodlivý proces (rozhodnutia NS SR sp. zn. 3Cdo/236/2010, 6Cdo/417/2015, 6Cdo/17/2017). Odvolací súd preto námietku odvolateľky v danom prípade vyhodnotil ako účelovú a nedôvodnú. K namietanému právnomu titulu žalobou uplatnených nárokov odvolací súd iba poukázal na odôvodnenie napadnutého rozsudku, ako aj na dôvody uvedené v tomto rozhodnutí. Námietku žalovanej preto vyhodnotil ako účelovú a nedôvodnú.

2.6. Pokiaľ odvolateľka v odvolaní namietala nepreukázanie vzniku majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, ako aj nepreukázanie priamej príčinnej súvislosti medzi vznikom škody a nezákonným rozhodnutím, odvolací súd iba poukázal na skutočnosť, že v prípade vydaného nezákonného rozhodnutia ide o objektívnu zodpovednosť štátu. Už iba samotná skutočnosť, že v danej veci došlo k vydaniu nezákonného rozhodnutia, zakladá nárok žalobkyni na náhradu nemajetkovej ujmy. Je nesporné, že vydaním nezákonného rozhodnutia súdu, resp. rozhodnutia, ktoré vôbec nemalo byť vydané, žalobkyňa v dôsledku jeho realizácie (umiestnenie do zariadenia, strata súkromného, osobného života a pod.), utrpela ujmu, ktorú v prípade jeho nevydania, by vôbec neutrpela. Z tohto dôvodu je námietka žalovanej iba účelová a neopodstatnená. O náhrade škody a nemajetkovej ujmy, tiež o jej výške, bude súd prvej inštancie konať v ďalšom konaní, v ktorom žalobkyňa musí preukázať, že jej materiálna škoda nesporne vznikla a tiež musí preukázať rozsah ujmy, ktorá jej realizáciou nezákonného rozhodnutia vznikla.

2.7. Žalovaná namietala nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie dôvodiť, že súd sa nedostatočne vysporiadal s jej argumentami, najmä čo sa týka právneho titulu žalobou uplatnených nárokov, lebo odôvodnenie nereflektuje jej procesnú obranu, neposkytuje odpovede na žalovanou namietané otázky smerujúce k prijatiu opačného záveru. Odvolací súd uviedol, že namietanú vadu konania nezistil, pretože rozhodnutie súdu prvej inštancie obsahovalo náležitosti § 220 ods. 2 CSP,

obsahovalo dôvody a úvahy, na základe ktorých rozhodol. Súd prvej inštancie sa podrobne zaoberal splnením podmienok pre náhradu škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím, zaoberal sa nezákonným rozhodnutím, vyhodnotil existenciu škody, ako aj existenciu príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím súdu a vznikom škody, či nemajetkovej ujmy žalovanej. Námitku žalovanej, týkajúcu sa nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia a následného odňatia možnosti strane sporu konať pred súdom, vyhodnotil ako účelovú a neopodstatnenú. Žalovaná v podanom odvolaní namietala tiež právomoc súdu prvej inštancie posúdiť, resp. konštatovať porušenie základných práv a slobôd žalobkyne v konaní o náhradu škody, lebo k posúdeniu porušenia základných práv a slobôd by mohol pristúpiť iba Ústavný súd Slovenskej republiky a s touto námietkou sa súd prvej inštancie vôbec nevysporiadal. K tejto námietke odvolací súd iba poznamenal, že už samotný právny predpis, ktorým je zákon číslo 514/2003 Z. z. zaviedol objektívnu zodpovednosť štátu za vydanie nezákonného rozhodnutia, nezákonného zatknutia, zadržania alebo iného pozbavenia osobnej slobody, rozhodnutia o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutí o väzbe, alebo nesprávnym úradným postupom (§ 3 citovaného zákona), v dôsledku ktorých porušení muselo dôjsť tiež k porušeniu základných práv upravených Ústavou SR. Námietka odvolateľky preto dôvodná nie je a odvolací súd ju vyhodnotil ako účelovú.

2.8. Odvolateľka tiež v odvolaní vytýkala súdu prvej inštancie, že v rozsudku sa opomenul zaoberať aj skutočnosťou, že žalobkyňa súd rozsudkom sp. zn. 11Ps/2/2006 ustanovil opatrovníka, a ak by aj došlo k narušeniu takých aspektov, aké žalobkyňa uvádzala vo vyjadreniach, titulom jej nároku by bol práve rozsudok Okresného súdu Nitra sp. zn. 11Ps/2/2006, tak osobou zodpovednou by bol nepochybne opatrovník a nie žalovaná. Odvolací súd túto námietku odvolateľky vyhodnotil úplne za bezpredmetnú a irelevantnú, nakoľko súdom ustanovený opatrovník nemôže niesť zodpovednosť za nezákonné rozhodnutie, ktoré vydal súd.

2.9. Odvolací súd o náhrade trov konania nerozhodoval, nakoľko konanie ukončené nie je, súd prvej inštancie bude v ďalšom konaní rozhodovať o výške nároku žalobkyne a zároveň rozhodne aj o náhrade trov konania, vrátane trov odvolacieho konania.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (v ďalšom aj „dovolaťka“) dovolanie, ktoré odôvodnila dovolacími dôvodmi podľa § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP, pretože odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva žalovanej na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP), rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP) a rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola ešte vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP). Z uvedených dôvodov navrhla, aby dovolací súd napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na nové konanie.

3.1. Dovolaťka uviedla, že každá z namietaných právnych otázok de facto predstavuje odvoláciu námietku žalovanej, ktorú odvolací súd vyriešil nesprávne, resp. s ktorou sa zákonom predpokladaným spôsobom, napriek jej výslovnému nastoleniu v odvolaní, nevysporiadal. In concretio ide o:

- právnu otázku posúdenia splnenia všetkých predpokladov pre konštatovanie o základe celého žalobkyňou uplatňovaného nároku, teda vo všetkých jeho čiastkových zložkách a tým aj splnenia predpokladov pre vydanie medzitýmneho rozsudku - § 421 ods. 1 písm. a) CSP,
- právnu otázku zohľadnenia osobitných okolností rozhodnutia vylučujúcich nezákonnosť rozsudku OS Nitra č. k. 11Ps/2/2006-40 - § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

3.2. Žalovaná zároveň mala za to, že odvolací súd sa nevysporiadal s jej viacerými pre vec podstatnými a závažnými námietkami, ergo jeho rozhodnutie neposkytuje požadované zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie, odôvodnenie je možné považovať za nepreskúmateľné, zmätočné, prekvapivé a arbitrárne. Konkrétne namietala, že odvolací súd:

- bez toho, aby boli dokazovaním preukázané ním prijaté závery v bode 9. napadnutého rozsudku prebral výlučne argumentáciu žalobkyne, ktorá bola zjavne skutkovo a právne nesprávna a odmietol sa zaoberať konkrétnymi námietkami žalovanej,

- nevysporiadal sa s konkrétnymi námietkami žalovanej, ktoré smerovali k nenaplneniu § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., resp. nezohľadnil osobitné okolnosti veci, na ktoré poukazovala a ktorými existenciu nezákonného rozhodnutia spochybňovala,
- vo výroku medzitýmneho rozsudku prvoinštančného súdu nebolo dostatočne, zrozumiteľne, určito a nezameniteľne vyslovené, že základ nároku mal byť (v zmysle odôvodnenia) daný len vo vzťahu k jednému so žalobkyňou označených rozhodnutí (rozsudok OS Nitra č. k. 11Ps/2/2006-40), čím sa odvolací súd vôbec nezaoberal,
- aj napriek tomu, že odvolací súd dozal, že otázka vzniku škody/nemajetkovej ujmy (čo do základu, tzn. jeho existencie) nebola dostatočne vyriešená súdom prvej inštancie v medzitýmnom rozsudku, takýto rozsudok potvrdil, hoci išlo o základný predpoklad pre jeho vydanie,
- odmietol sa vysporiadať s námietkami žalovanej k postupu žalobkyne, keď táto spojila päť nárokov na náhradu nemajetkovej ujmy do jedného nároku, pričom do tohto zahrnula aj nárok na náhradu skutočnej škody, bez ohľadu na to, že každý z týchto nárokov je kvalitatívne odlišný a podlieha rozdielnym spôsobom preukazovania ich vzniku a formy náhrady,
- odmietol reagovať na námietky žalovanej vo vzťahu k právomoci súdu prvej inštancie posúdiť/konštatovať porušenie základných práv a slobôd žalobkyne v konaní o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z.,
- arbitrárne posúdil odvolacie námietky žalovanej smerujúce k posúdeniu existencie príčinnej súvislosti medzi konkrétnym zásahom (ako príčinou) a konkrétnou škodou/nemajetkovou ujmom (ako následkom),
- hľadal akékoľvek (hoc nesprávne) argumenty pre nevyhovenie podanému odvolaniu, prípadne tieto ani nehladal a na poskytnutie relevantných odpovedí úplne rezignoval.

3.3. Odvolací súd sa nezaoberal námietkou žalovanej, že výrok medzitýmneho rozsudku o tom, že základ nároku žalobkyne uplatnený žalobou je daný a žaloba čo do jej základu je dôvodná zároveň znamená aj to, že súd má za preukázané, že žalobkyňi vznikla aj uplatnená majetková škoda. Odvolací súd tiež ignoroval námietku smerujúcu ku skutočnosti, že úlohou žalobkyne bolo preukázať vznik nemajetkovej ujmy, pričom v tejto súvislosti žalovaná zdôrazňovala, že nebol pred súdom prvej inštancie vykonaný jediný dôkaz, pričom tento súd jej vznik skonštatoval iba na základe vyjadrení žalobkyne v jej písomných podaniach, výslovne formálne s tým, že sa o nej ešte má konať. V tomto smere citovala text uvedený v bode 11. rozsudku krajského súdu, v ktorom odvolací súd uviedol, že nezákonným rozhodnutím žalobkyňi mohla vzniknúť tak majetková, ako aj nemajetková ujma. Žalovaná zdôraznila, že vo veci bol vydaný medzitýmný rozsudok, v ktorom súd prvej inštancie (a napokon aj odvolací súd), skonštatoval danosť predpokladov podľa zákona č. 514/2003 Z. z., ktorými sú existencia zásahu orgánu verejnej moci, vznik škody a nemajetkovej ujmy a príčinná súvislosť. Závery odvolacieho súdu v bodoch 11. a 13.5.1. sú zmatečné a arbitrárne, keďže z nich nevyplyva, že žalobkyňi škoda/nemajetková ujma vznikla (len „MOHLA“ vzniknúť) a napokon odvolací súd ponecháva na súde prvej inštancie, aby v ďalšom konaní, tzn. už po vydaní medzitýmneho rozsudku posudzoval, či žalobkyňi „škoda nesporene vznikla“. Tým odvolací súd doznáva, že otázka vzniku škody/nemajetkovej ujmy (nie ich výšky) nebola ešte dostatočne vyriešená súdom prvej inštancie v medzitýmnom rozsudku, hoci ide o základný predpoklad pre vydanie medzitýmneho rozsudku. Napadnutý rozsudok tak z pohľadu odôvodnenia možno označiť ako nepreskúmateľný, zmatečný, prekvapivý a arbitrárny.

3.4. Odvolací súd sa vôbec nevysporiadal so skutočnosťou, že žalobkyňa nárok na náhradu nemajetkovej ujmy pôvodne rozdelila do piatich nárokov, ktoré žalovaná namietala ako nepreskúmateľné. Každý čiastkový nárok sa odvíjal od tých istých tvrdených zásahov a pritom bol uplatnený celkom 5-krát a vždy v inej výške bez toho, aby žalobkyňa uniesla dôkazné bremeno a vznik nemajetkovej ujmy riadne, dostatočne a zrozumiteľne skutkovo odôvodnila. Následne týchto 5 nárokov na náhradu nemajetkovej ujmy žalobkyňa spojila do jedného nároku, pričom do tohto zahrnula aj nárok na náhradu skutočnej škody. Uvedený postup žalovaná namietala, pričom v odôvodnení napadnutého rozsudku absentuje akékoľvek vysporiadanie sa s uvedenou námietkou.

3.5. Nevysporiadal sa tiež s námietkou žalovanej, že v čase konania o pozbavení spôsobilosti na právne úkony vedeného na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 11Ps/2/2006, súd vykonával procesné úkony v zmysle vtedy platnej právnej úpravy § 186 a nasl. zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok

(ďalej len „OSP“) a tento procesný predpis žalobkyni nepriznával uvádzané oprávnenia, t. j. vypočutie žalobkyne, plné rešpektovanie záverov znaleckého posudku. Skonštatovala, že závery súdu boli prijaté ako priamy dôsledok hrubého ignorovania a prehliadania obrany žalovanej.

3.6. Odvolací súd neposudzoval námietku žalovanej, že nie každé jedno rozhodnutie orgánu verejnej moci, ktoré po nadobudnutí právoplatnosti bolo zrušené príslušným orgánom verejnej moci napĺňa definíciu podľa § 6 zákona č. 514/2003 Z. z. Žalovaná uviedla, že odvolací súd sa pri posudzovaní nezákonnosti rozhodnutia nezaoberal jej nasledovnými námietkami, a to:

- potrebou zohľadnenia osobitosti predmetu konania - statusové konanie, v ktorom bolo vydané, v ktorom bolo vydané „nezákonné rozhodnutie“,
- navrhovateľom v tomto „statusovom“ konaní bola matka žalobkyne,
- procesné úkony boli vykonávané konajúcim súdom v zmysle vtedy platnej právnej úpravy podľa § 186 a nasl. OSP,
- obsahom a závermi znaleckého posudku, resp. výsluchom ustanovenej znalkyne,
- skutočnosťou, že rozsudok Okresného súdu Nové Zámky č. k. 7Ps/3/2014-312 (zrušujúce rozhodnutie) bol vydaný za účinnosti procesného predpisu CMP, ktorý už reflektoval nové štandardy v oblasti ochrany práv osôb so zdravotným postihnutím,
- obsolentnosťou právnej úpravy v § 10 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, keďže dnes nemožno úplne pozbaviť fyzickú osobu spôsobilosti na právne úkony,
- nepodaním opravného prostriedku voči zrušujúcemu rozhodnutiu, v dôsledku čoho možno verifikovať správnosť postupu konajúceho súdu a jeho súlad s pokynmi Krajského súdu v Nitre č. k. 8CoP/57/2016-255 z 10. 11. 2016,
- znaleckým posudkom vypracovaným dňa 18. 11. 2015 Znaleckou organizáciou FORENZA (konanie sp. zn. 7Ps/3/2014), ktorý skúmal závery znaleckých posudkov v čase, keď od prvého z nich uplynulo 9 rokov a zároveň nebol konfrontovaný s inými znaleckými posudkami a stal sa jediným dôkazom pre rozhodnutie súdu.

3.7. Žalovaná uviedla, že žalobkyňa na súde prvej inštancie označila celkom 3 „nezákonné“ rozhodnutia a v spojení s nimi si uplatňovala nároky, ktoré k týmto individuálnym rozhodnutiam jednoznačne nepriradila a v ďalšom priebehu konania nespĺnenie podmienky zrušenia dvoch z troch označených rozhodnutí zastierala „nezákonnosťou konania“. Odvolací súd porušil právo žalovanej na spravodlivý proces tým, že vybral „zásah“, v súvislosti s ktorým mala žalobkyni vzniknúť škoda, a tak nahradil bremeno jej tvrdenia. Žalovaná namietala aj to, že „vybratý“ zásah zo strany súdu v konečnom dôsledku nereflektoval výrok jeho rozhodnutia. Zdôrazňovala, že výrok súdneho rozhodnutia musí identifikovať konkrétny zásah, pričom podporne poukázala aj na stále aktuálny judikát R V/1968. Ani s touto námietkou sa odvolací súd nezaoberal a svojím postupom odobril taký stav, kedy z výroku rozsudkov nevyplyva, čo je súdom konštatovaným zásahom, a teda ani dôsledky ktorého zásahu majú byť ďalej v konaní skúmané (z pohľadu výšky škody/nemajetkovej ujmy a príčinnej súvislosti). Odvolací súd odmietol reagovať na námietku žalovanej k absencii právomoci súdu prvej inštancie posúdiť/konštatovať porušenie základných práv a slobôd žalobkyne v konaní o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z., keďže odvolací súd túto námietku vyhodnotil ako účelovú a nevysvetlil, ako je možné pri posudzovaní nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z., podľa ktorého sa skúma dopad zásahu na žalcov rodinný, spoločenský život, jeho česť, vážnosť a dôstojnosť, konštatovať porušenie základných ľudských práv a slobôd zakotvených v Ústave SR, navyše keď takýto zásah môže skonštatovať výlučne Ústavný súd SR.

3.8. Odvolací súd odmietol reagovať na námietku žalovanej, že nezákonné rozhodnutie nemuselo byť jedinou a výlučnou príčinou vzniku nemajetkovej ujmy aj vzhľadom na povinnosti, ktoré súd uložil opatrovníkovi. V tejto súvislosti žalovaná poukázala na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 153/07, v ktorom konštatoval, že: „Pokiaľ najvyšší súd v odôvodnení svojho rozsudku neuviedol, z akých dôvodov považoval argumentáciu sťažovateľky za skutkovo i právne bezvýznamnú, postupoval nedôsledne a porušil základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu.“ Súd prvej inštancie sa opomenul zaoberať aj skutočnosťou, že súd konajúci vo veci sp. zn. 11Ps/2/2006 rozsudkom OS Nitra sp. zn. 11Ps/2/2006-40 z 12. 04. 2006 ustanovil matku žalobkyne L. X. za jej opatrovníka, z výroku tohto

rozsudku vyplývajúcimi povinnosťami. Uvedenú argumentáciu žalovaná uvádzala s úmyslom zdôrazniť, že dôsledné posúdenie príčinnej súvislosti medzi konkrétnym zásahom (ako príčinou) a konkrétnou škodou/nemajetkovou ujmom (ako následkom) je elementárnym predpokladom pre prijatie záveru o existencii zodpovednosti žalovanej za škodu. Nezákonné rozhodnutie totiž nemuselo byť jedinou a výlučnou príčinou vzniku škody, aj vzhľadom na povinnosti, ktoré súd uložil ním ustanovenému opatrovníkovi, ktorý za nezákonné rozhodnutie nenesie zodpovednosť.

3.9. V dôsledku nedostatočnosti, až absencie odôvodnenia rozhodnutí súdov konajúcich v prejednávanej veci (najmä odvolacieho súdu, ktorý v podstatnej miere odmietol reflektovať na odvolacie námietky žalovanej), došlo k porušeniu práva žalovanej na spravodlivý proces (napr. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04, IV. ÚS 358/09, II. ÚS 251/04, ako aj II. ÚS 200/09, II. ÚS 193/06 a II. ÚS 410/06) a tým k naplneniu dovolacieho dôvodu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že dovolací súd správne vyhodnotil a označil odvoláciu argumentáciu žalovanej ako účelovú, nedôvodnú, neopodstatnenú, bezpredmetnú a irelevantnú. Žalovaná v dovolaní opisuje priebeh konania jednostranne a neúplne. Zdôraznila, že výrok medzitýmneho rozsudku je jasný a zrozumiteľný.

4.1. Žalobkyňou uplatnený nárok na náhradu škody a nemajetkovej ujmy v celom jeho rozsahu vychádza zo zákona, pričom je postačujúce, ak je dôvod na priznanie jej aspoň jeho časti a celá žaloba je dôvodná. Otázka nezákonnosti rozhodnutia Okresného súdu Nitra sp. zn. 11Ps/2/2006 už bola vyriešená v konaní Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 7Ps/3/2014 a nemôže byť opätovne riešená v tomto konaní. Poprela tvrdenie žalovanej, že súd v konaní sp. zn. 11Ps/2/2006 robil iba úkony v zmysle vtedy platnej právnej úpravy. Súd mal možnosť žalobkyňu vypočuť a vidieť, túto však nikdy nevyužil. Poprela tvrdenie žalovanej, že rozhodnutie č. k. 11Ps/2/2006-40 nebolo zrušené pre jeho nezákonnosť v zmysle materiálnej nesprávnosti, ale z dôvodu, že Slovenská republika pristúpila k novým štandardom pri posudzovaní odborných otázok v danom type konania, ktoré sa premietli do CMP. Záujmy štátu zastupoval v konaní prokurátor okresnej prokuratúry, ktorý na pojednávaní v záverečnej reči uviedol, že pre vydanie rozsudku Okresného súdu Nitra z 12. 04. 2006 neboli splnené zákonné podmienky a zároveň navrhol jeho zrušenie.

4.2. Žalobkyňa zdôraznila, že neexistuje žiadny zákonom vymedzený štandardný vzorec prípadov posudzovania nezákonnosti rozhodnutia po právoplatnosti tak, ako to v dovolaní uvádza žalovaná a vôbec nie je nárok na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. obmedzený na nezákonné rozhodnutia zrušené iba NS SR v rámci dovolacieho konania.

4.3. Odvolací súd sa v napadnutom rozhodnutí zaoberal všetkými námietkami žalovanej a svoje rozhodnutie vecne a správne odôvodnil. Žalobkyňa navrhla, aby dovolací súd dovolanie žalovanej odmietol, lebo nie je riadne odôvodnené, resp. dovolacie dôvody v ňom nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v zákone, alebo aby dovolací súd dovolanie zamietol, keďže nie je dôvodné.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“, resp. „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP), a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je nielen prípustné, ale aj dôvodné.

6. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť

vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

7. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolačný dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

10. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný tak, ako sú obsahovo vymedzené v podanom dovolaní.

11. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v ustanovení § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

12. V preskúmvanej veci predmetom dovolacieho prieskumu bolo napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený medzitýmny rozsudok, vydaný súdom prvej inštancie, týkajúci sa náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z.

13. Rozsudok musí obsahovať odôvodnenie preukázateľne vychádzajúce z objektívneho postupu súdu pri zisťovaní skutkového stavu pre rozhodnutie. Súd sa v ňom musí vysporiadať so všetkými skutkovými a právnymi otázkami týkajúcimi sa nároku, o ktorom rozsudkom rozhoduje a musí byť z neho zrejmé, ako o prejednávanej veci rozhodol, na základe akých skutočností a dôkazov a ako vec právne posúdil. Argumentácia súdu má byť koherentná a rozhodnutie konzistentné.

14. V rozsudku musí byť posúdený celý predmet konania v jeho komplexnosti, vo všetkých problematických otázkach, ktoré sú súdnym konaním otvorené. Súd je v konaní povinný poukázať a dostatočne sa zaoberať argumentami, ktoré žalovaný nárok podporujú, aj tými, ktoré ho spochybňujú. Znamená to, že musia byť vyriešené všetky právne otázky, nielen niektoré alebo dokonca len jedna z nich. Aby rozsudok bol preskúmateľný a mohol byť dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v opravnom konaní z hľadiska posúdenia jeho vecnej správnosti, súd sa v ňom musí vysporiadať so všetkými skutkovými a právnymi otázkami týkajúcimi sa predmetu konania a musí byť z

neho zrejme, na základe akých dôvodov o prejednávanej veci rozhodol, na základe akých skutočností a dôkazov a ako vec právne posúdil.

15. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že dovolateľka namietala nedostatočné a nepreskúmateľné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia z dôvodu, že odvolací súd v rozpore s ustanovením § 387 ods. 3 CSP sa náležite nevysporiadal s relevantnými námietkami uplatnenými žalovanou v odvolacom konaní, týkajúcimi predovšetkým splnenia všetkých predpokladov pre konštatovanie o základe celého žalobkyňou uplatňovaného nároku, teda vo všetkých jeho čiastkových zložkách a tým a j splnenia predpokladov pre vydanie medzitýmneho rozsudku, nevysporiadal sa s otázkou zohľadnenia osobitných okolností rozhodnutia, na ktoré poukazovala, a ktorými existenciu nezákonného rozhodnutia spochybňovala. Odvolací súd sa nezaoberal námietkou žalovanej, že výrok medzitýmneho rozsudku o tom, že základ nároku žalobkyne uplatnený žalobou je daný a žaloba čo do jej základu je dôvodná zároveň znamená aj to, že súd má za preukázané, že žalobkyni vznikla aj uplatnená majetková škoda. Odvolací súd tiež ignoroval námietku smerujúcu ku skutočnosti, že úlohou žalobkyne bolo preukázať vznik nemajetkovej ujmy, pričom v tejto súvislosti žalovaná zdôrazňovala, že nebol pred súdom prvej inštancie vykonaný jediný dôkaz, pričom tento súd jej vznik skonštatoval iba na základe vyjadrení žalobkyne v jej písomných podaniach, výslovne formálne s tým, že sa o nej ešte má konať. V tomto smere citovala text uvedený v bode 11. rozsudku krajského súdu, v ktorom odvolací súd uviedol, že nezákonným rozhodnutím žalobkyni mohla vzniknúť tak majetková, ako aj nemajetková ujma. Žalovaná zdôraznila, že vo veci bol vydaný medzitýmny rozsudok, v ktorom súd prvej inštancie (a napokon aj odvolací súd), skonštatoval danosť predpokladov podľa zákona č. 514/2003 Z. z., ktorými sú existencia zásahu orgánu verejnej moci, vznik škody a nemajetkovej ujmy a príčinná súvislosť. Závery odvolacieho súdu v bodoch 11. a 13.5.1. sú zmätočné a arbitrárne, keďže z nich nevyplyva, že žalobkyni škoda/nemajetková ujma vznikla (len „MOHLA“ vzniknúť) a napokon odvolací súd ponecháva na súde prvej inštancie, aby v ďalšom konaní, tzn. už po vydaní medzitýmneho rozsudku posudzoval, či žalobkyni „škoda nesporne vznikla“.

16. Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie, jednotlivé dôkazy správne vyhodnotil a vec aj správne právne posúdil. Zároveň konštatoval, že súd prvej inštancie rozsudok aj v dostatočnej miere a správne, tak po právnej ako aj skutkovej stránke odôvodnil, za splnenia podmienok uvedených v ustanovení § 220 CSP, s ktorým odôvodnením sa v plnom rozsahu stotožnil, a preto na správnosť týchto dôvodov podľa § 387 ods. 2 CSP iba poukázal.

17. Formálne a obsahové náležitosti rozhodnutia odvolacieho súdu sú upravené v ustanovení § 393 CSP. Popri tejto všeobecnej úprave umožňuje ustanovenie § 387 ods. 2 CSP odvolaciemu súdu použiť tzv. skrátené odôvodnenie rozsudku v prípade, ak sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. V takomto prípade sa môže v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Zákon však vyžaduje, aby aj v prípade skráteného odôvodnenia odvolací súd zaujal jasné stanovisko k podstatným vyjadreniam strán predneseným v konaní pred súdom prvej inštancie, pokiaľ sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Povinnosťou odvolacieho súdu je zároveň vysporiadať sa v odôvodnení rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Za podstatný je potrebné považovať taký argument, ktorý je relevantný, teda má vecnú súvislosť s prejednávanou vecou a zároveň je takej povahy, že v prípade jeho preukázania (samostatne alebo v spojitosti s ostatnými okolnosťami) môže priniesť rozhodnutie priaznivejšie pre odvolateľa (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, 1296 s.).

18. V zmysle nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 314/2018 z 13. novembra 2018, zverejneného v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 47/2018, je odvolací súd povinný vysporiadať sa v odôvodnení svojho rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní aj v prípade tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia podľa § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Podľa tohto rozhodnutia všeobecné súdy majú poskytovať v občianskom

súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (obdobne napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09). Ako v predmetnom náleze pokračuje ústavný súd: „ustanovenie § 387 ods. 2 CSP umožňuje odvolaciemu súdu použiť tzv. skrátené odôvodnenie rozhodnutia v prípade, ak sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. V takomto prípade sa môže v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Zákon však vyžaduje, aby aj v prípade skráteného odôvodnenia odvolací súd zaujal jasné stanovisko k podstatným vyjadreniam strán predneseným v konaní na súde prvej inštancie, pokiaľ sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Povinnosťou odvolacieho súdu je zároveň vysporiadať sa v odôvodnení rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.“ Ústavný súd zároveň konštatoval, že absencia vysporiadania sa s podstatnými tvrdeniami sťažovateľa uvedenými v odvolaní v napadnutom rozsudku krajského súdu je tak závažným nedostatkom tohto rozhodnutia, ktorého intenzita sama osebe zakladá porušenie sťažovateľom namietaného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy i práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

19. Z obsahu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že odvolací súd sa síce snažil nad rámec dôvodov uvedených súdom prvej inštancie, rozsiahlo svoj rozsudok odôvodniť, avšak na zásadné odvolacie námietky žalovanej dostatočne, resp. vôbec, nereagoval. Dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že krajský súd napriek výslovnému príkazu obsiahnutému v § 387 ods. 3 CSP, aby sa v odôvodnení vysporiadal s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní, sa s takýmito tvrdeniami nevysporiadal. Posúdenie veci krajským súdom sa tak neodrazilo v jasnom a zrozumiteľnom zodpovedaní všetkých právnych a skutkovo relevantných otázok. Nemožno hovoriť o tom, že by sa žalovaná „opakovala“ vo svojej argumentácii z konania pred okresným súdom a tento sa s jej argumentáciou, ktorú použila v odvolaní, už vysporiadal.

20. V zmysle judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Věcná spojitost' odôvodnenia rozhodnutia s princípom práva na spravodlivý proces garantuje každému účastníkovi konania, že vydaný rozsudok musí spĺňať limity zrozumiteľného, určitého a logicky odôvodneného rozsudku.

21. S ohľadom na vyššie uvedené dovolací súd na záver dodáva, že uplatnený dovolací dôvod v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP bol dôvodný, lebo náležitým neodôvodnením napadnutého rozhodnutia, nevysporiadaním sa s podstatnými námietkami žalovanej v odvolacom konaní, došlo k porušeniu procesných práv strany v takej miere, že možno konštatovať porušenie práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru, v ktorom je implikované právo na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy.

22. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu je ustálená v tom, že ak v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v ustanovení § 420 CSP, dovolaním napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť bez toho, aby sa dovolací súd zaoberal správnosťou právnych záverov, na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie súdu (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/44/2015, 2Cdo/111/2014, 3Cdo/4/2012, 4Cdo/263/2013, 5Cdo/241/2013, 6Cdo/591/2015, 7Cdo/212/2014, 8Cdo/137/2015).

23. Z uvedených dôvodov dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1, 2 v spojení s § 450 CSP).

24. V ďalšom konaní je úlohou odvolacieho súdu o odvolaní žalovanej opätovne rozhodnúť. Výslovným právnym názorom dovolacieho súdu v tomto uznesení je odvolací súd viazaný (§ 455 CSP).

25. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na

ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

26. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.